

AINEKAVA
KUNST
III KOOLIASTE
IX KLASS

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne.
Mäng vormi, reeglite ja tähendustega.
Teksti ja pildi koosmõju.
Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).
Tehnoloogia ja kunst.
Keskond ja kunst.
Kommunikatsioon kunstis.
Väljendusvahendite valik vastavalt ideele, otstarbele ja sihtgrupile.

Pildiline ja ruumiline väljendus

Teatud kujutamismõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil).
Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.
Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.
Ümbrus. Loodus detailides, maja siseruum.
Asjad. Deformatsioon (nt kubism, ekspressionism) mõju suurendamiseks.
Inimene. Mitu figuuri suhtlemas, käed.
Geomeetria. Arhitektuur. Moodulsüsteemid.

Disain ja keskkond

Sihtrühmapõhine lähteülesanne.
Disaini liigid.
Ergonoomika, moodul-süsteemid, sihtgrupp jt mõisted.
Looduslikud ja tehiskeskkonnad.
Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus.
Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahenduse leidmiseni.
Märk. Mäng sümbolitega, logo.
Kiri. Pidulik kiri (nt kalligraafia).
Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.

Meedia ja kommunikatsioon

Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruum.
Metafoorid reklaamis.
Infootsing erinevatest teabeallikatest.
Digitaalne pilditöötlus.
Originaal, koopia, reproduktsioon.
Foto ajaloolise dokumendina.

Autorikaitse

Ruumilisus ja ruumilisuse illusioon (3-D efekt, stereonägemine jms).

Kunstikultuur

Kaasaegse kunsti suunad ja teemad.

Kunstiga seotud elukutsed.

Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud.

Kunstiterminoloogia kasutamine.

Kunsti liigid.

Erinevate kultuuride tuntumate teoste näited.

Kunstiteoste säilitamine.

Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.

Eesti ja maailm. Protsessuaalne kunst, kunstide süntees ja tänapäev.

Rahvakunst. Rahvuslik ja rahvalik.

Materjalid ja tehnikad

Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.

Tulemuse esitlemine.

Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.

Maal. Lahustid, lakid jt. Õlimaal. Graffiti.

Skulptuur. Materjali valik lähtuvalt teemast ja soovist.

Graafika. Kollaaž ja segatehnikad.

Kunstipädevused

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid (ja muusikalisi) väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuurisõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab (muusika ja) kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktseptib erinevaid kultuurinähtusi;
- 5) väärtustab ja hoiab eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 6) valdab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimisvõimalustest.

Üldpädevused

Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega,

ühiskonnaga, loodusega, oma ning teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ning looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmis ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ning norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust ning religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktseptida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda üksi ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ning probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ning mõistes suhtluspartnereid ja suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid koolis ja igapäevaelus; kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ning piiranguid; kasutada uut tehnoloogiat eesmärgipäraselt.

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ning oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ning vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppides, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ning

teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Lisaks eelnevale luuakse arenduse järgmises etapis võimalikud näidised lõiminguks ning antakse täpsem ülevaade kunstivihiku, portfoolio, hindamise ja kasutatava õppevara kohta

Õppetegevused

Analüüsimine – nii õpilase oma kui ka teiste loodu seletamine kunstielementide ja -printsipiide kaudu;

arutlemine – kunstiloomisest või kunstiteostest ja kunstnikest vabas vormis rääkimine;

avastamine – õpilasel peaks olema võimalus ise märgata ning näha olukordade, mõtete ja teadmiste uusi aspekte;

eksperimenteerimine ehk katsetamine – õpilastele tuleb pakkuda võimalust eksperimenteerida erinevate töövahendite ja -materjalidega, mille tulemusena valiks õpilane tööülesande lahendamiseks just talle sobiva viisi;

esitlemine – õpilane peaks kogema oma tööde esitlemist, sealjuures selgituste andmist töö idee, tegemise ja lõpptulemuse kohta;

ideede rakendamine – õpilane rakendab oma ideid talle sobival viisil;

interpreteerimine – olukordade, protsesside ja kunstiteoste tõlgendamine;

kavandamine – kunstiloomise tähtis osa on enne looma asumist oma tegevust kavandada.

Alates I kooliastmest tuleks kavandamist planeerida mitme tööülesande lahendamisel, et mitte n-ö jääda kinni esimesena pähe tulnud ideesse ja selle lahendusse;

kirjeldamine – teosest rääkimine selle põhjal, mida teosel realselt näha on;

kritiseerimine – teose arvustamine, lähtudes oma arvamusel ja tõekspidamistest; ka positiivne arvustamine, tuginedes etteantud hinnanguaspektidele;

loomine – tegevus, mille tulemuseks on teos (visuaalne, auditiivne, sõnaline);

näituse organiseerimine – teoste läbimõeldud eksponeerimine (rühmas, üksikuna);

planeerimine – tegevuse eesmärgistamine, tegevusplaani koostamine;

reflekteerimine ehk tagasisidestamine – kokkuvõtte, tulemuse ja/või protsessi analüüsimine;

teadmiste saamine – uurimistulemuste, loengu, seletuse, infootsingu fikseerimine;

uurimine – eesmärgistatud uue info leidmine, teadmiste muutumine;

vaatlemine – teose jälgimine, ka suunatud vaatamine (üldmulje, detailid, emotsioon);

visandamine – vaba käe joonistus erinevatel eesmärkidel (nähtu salvestamine, idee fikseerimine, kiire visuaalne eneseväljendus);

võrdlemine – kahe või enama objekti vaatlemine ja kirjeldamine, arvestades sarnasusi ning erinevusi;

õpperuumi/vahendite korrastamine – alates 1. klassist peab õpilane vastutama õpperuumi ja töövahendite-materjalide heaolu eest, olgu need tema isiklikud asjad või kooli omad. Korrastamiseks tuleb varuda piisavalt aega.

9. klassi lõpetaja:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi, st õppetöös on neile aspektidele teadlikult tähelepanu pööratud ja õppimine on teadvustatud. Õpilase n-ö tööriistakastis on vähemalt paar erinevat loova ja kriitilise mõtlemise tehnikat ning ta taipab neid ka väljaspool kunstitundi vajaduse korral kasutada;
- 2) tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi, st õpilane vastutab oma õppimise ja loova tegevuse eest; õppetöös on toetatud ja esile tõstetud erinevaid arvamusi ning seisukohti; isikupära, sallivus ja erinevuste rikastav mõju on kujunenud turvaliseks normiks;
- 3) eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnika ja uute meediumidega (tuleneb eelnevast);
- 4) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus (vt 1. punkti);
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti, st õppe vältel on hoitud motivatsiooni kunsti selle kõige erinevamate ilmingutes aktseptida ning ärgitatud huvi märgata, uurida ning mõista kunsti kui normaalset, rikastavat ja elu lahutamatut osa. Eespool kirjeldatud hoiaku kujundamine on olulisem kui konkreetsete teoste, autorite, perioodide jne faktiteadmised;
- 6) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut, st õppes on neile aspektidele teadlikult tähelepanu pööratud ning õppimine on teadvustatud, et näidata kunsti kui loomulikku kultuuri ja ühiskonna osa;
- 7) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning nüüdiskunsti rolli ühiskonnas (vt 5. ja 6. punkti);
- 8) väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
- 2) tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, st õppes on neile aspektidele teadlikult tähelepanu pööratud ning õppimine on teadvustatud;
- 3) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte. See eelkõige hoiakuline punkt on lähedalt seotud 5. ja 6. õpitulemusega;
- 4) valdab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.